

Тема: Проблема життя і смерті. Трагування фіналу. Гуманістична цінність трагедії В.Шекспіра, її популярність серед різних поколінь

Мета: розкрити гуманістичну думку про велике значення кохання як джерела розвитку і духовного збагачення людини: розвивати естетичні смаки учнів, удосконалювати уміння аналізувати драматичні та музичні твори; вчити орієнтуватися у життєвих ситуаціях, оцінювати свої вчинки та дії інших людей; виховувати моральну чистоту та здатність до сильних і щирих почуттів.

Епіграф: *Не буду я чинити переешкоди
Єднанню двох сердець, То не любов,
Що розцвіта залежно від негоди
І на віддаленні згасає знов.
Любов – над бурі зведений маяк,
Що кораблям шле промені надії.
Це - зірка провідна, яку моряк
Благословляє в навісній стихії.*
У.Шекспір

Хід уроку

I. Організаційно-мотиваційна частина.

- **Вступне слово вчителя.** На попередніх уроках ми з вами познайомилися з одним із величних творів У. Шекспіра - трагедією «Ромео і Джульєтта». Пропоную вам здійснити невеличку мандрівку вулицями Верони, можливо, там ми зустрінемо наших героїв і згадаємо зворушливу історію їхнього кохання.
- **Прийом експресивної психотехніки.** Під час перегляду відеосюжету, зробити довільну замальовку.

Відеосюжет «Верона»

<https://www.youtube.com/watch?v=U-OwYJCq3Wo>

- З яким настроєм ви переглянули сюжет?
- Чи вдалося розгледіти серед жителів героїв трагедії?
- Що намалювали? Які кольори використовували?

II. Оголошення теми й мети уроку.

Запишіть до зошитів тему уроку та епіграф до нього. Подумайте, що очікуєте від нього та запишіть свої сподівання.

III. Мотивація навчальної діяльності

Мені здається, що якщо проаналізувати ваші особисті сторінки у соцмережах «Фейсбук», «Інстаграм» тощо неважко помітити, що кожен з

вас є членом хоч одного із співтовариств. Історія кохання Ромео і Джульєтти – дуже актуальна серед молоді, тому й не дивно, що тільки у «Фейсбуці» налічується близько 300 таких, де гаряче обговорюється не тільки сама трагедія та численні її екранізації, втілення у музиці, образотворчому мистецтві, а й зовсім інша її інтерпретація у оповіданні Карела Чапека.

- Проблемне запитання.

Так що ж воно таке те кохання? Життєдайним бальзамом чи згубою для людської душі отримали ми його від Бога? Та чи від Бога взагалі? Можливо, це не що інше як пекельні катування, на які ми погоджуємося добровільно?

IV. Актуалізація знань

1.Перевірка знання тексту трагедії

- 1) Де і коли відбувається дія трагедії?
- 2) Через що тужив Ромео?
- 3) За кого батьки хочуть видати заміж Джульєтту?
- 4) Як познайомилися Ромео і Джульєтта?
- 5) У поєдинку на вулиці Верони був смертельно поранений ...
- 6) Чому загинув Тібальт?
- 7) Як Ромео був покараний князем?
- 8) Що радить Ромео брат Лоренцо?
- 9) Що вирішує зробити Джульєтта, щоб не одружуватися з Парісом?
- 10) Чому Ромео отруївся?
- 11) Що було причиною смерті Ромео та Джульєтти?
- 12) Як поведуться Монтеккі та Капулетті, дізнавшись про смерть дітей?

V. Робота над темою уроку

1. Слово вчителя

Трагедія «Ромео і Джульєтта» — одна із найсвітліших і в той же час найтрагічніших історій про кохання у світовій літературі.

Головні герої трагедії стали «вічними образами», що уособлюють силу і велич справжнього кохання. Здавалось би, сюжет трагедії доволі простий і зрозумілий, але завжди постає питання: чому ця драма впродовж такого тривалого часу є однією із найпопулярніших, чому вона продовжує зворушувати серця читачів і в наш час?

2.Асоціативний куш до слова «Кохання» (за трагедією «Ромео і Джульєтта»)

3.Образи головних героїв

Образи головних героїв.

Сумніших оповідей не знайдете,
Ніж про любов Ромео і Джульєтти.

В. Шекспір

-Образи головних героїв представлені у динаміці. Вони проходять шлях від юності до зрілості за кілька днів.

-Молода і наївна Джульєтта стає рішучою і мудрою; вона ладна вмерти, аніж відмовитися від кохання.

-Меланхолійний і мрійливий Ромео зрозумів, що таке справжнє почуття; він, не вагаючись, іде на смерть заради кохання.

Джульєтта Капулетті – головна героїня трагедії У. Шекспіра «Ромео і Джульєтта», юна дівчина з наївністю дитини, яка змінилася в ім'я любові.

Джульєтта належить до сімейства Капулетті, яке з давніх пір ворогує з родиною Монтеккі. Вона з'являється на початку твору і постає безтурботною дівчинкою, оточеною турботою батьків, та під захистом двоюрідного брата Тибальта і улюбленою своєю годувальницею. Та відноситься до Джульєтти, як до власної дочки і готова заради неї на все. Знатний рід Капулетті у Вероні добре знають і шанують. На момент подій, що відбуваються Джульєтті майже чотирнадцять років. Про заміжжя вона поки не замислюється, так само як і про кохання. Вона завжди покірна волі батька і матері, але все змінюється, коли вона зустрічає Ромео Монтеккі. У душі дівчини пробуджується невідоме раніше почуття, разом з яким оживає і розум. Вона не замислюється про те, до якої родини належить її коханий, що він спадкоємець їх смертельного ворога. Для неї він просто людина, яку вона полюбила всім серцем. У ході трагедії образ Джульєтти поступово змінюється від наївної дівчини-дитини до зрілої закоханої жінки. Саме вона виступає ініціатором таємного шлюбу з Ромео, як доказу любові. Адже тільки так вони зможуть бути разом. Незабаром в смертельній сутичці з Ромео гине Тибальт, за що батьки Джульєтти вирішують помститися, а також видати дочку заміж за Паріса. У відчай героїня вирішує покінчити життя самогубством, прийнявши отруту. Однак монах Лоренцо рекомендує їй випити інше зілля, яке занурює в сон, схожий на смерть, на три дні. Коли до її гробниці прибуде Ромео, вони зможуть

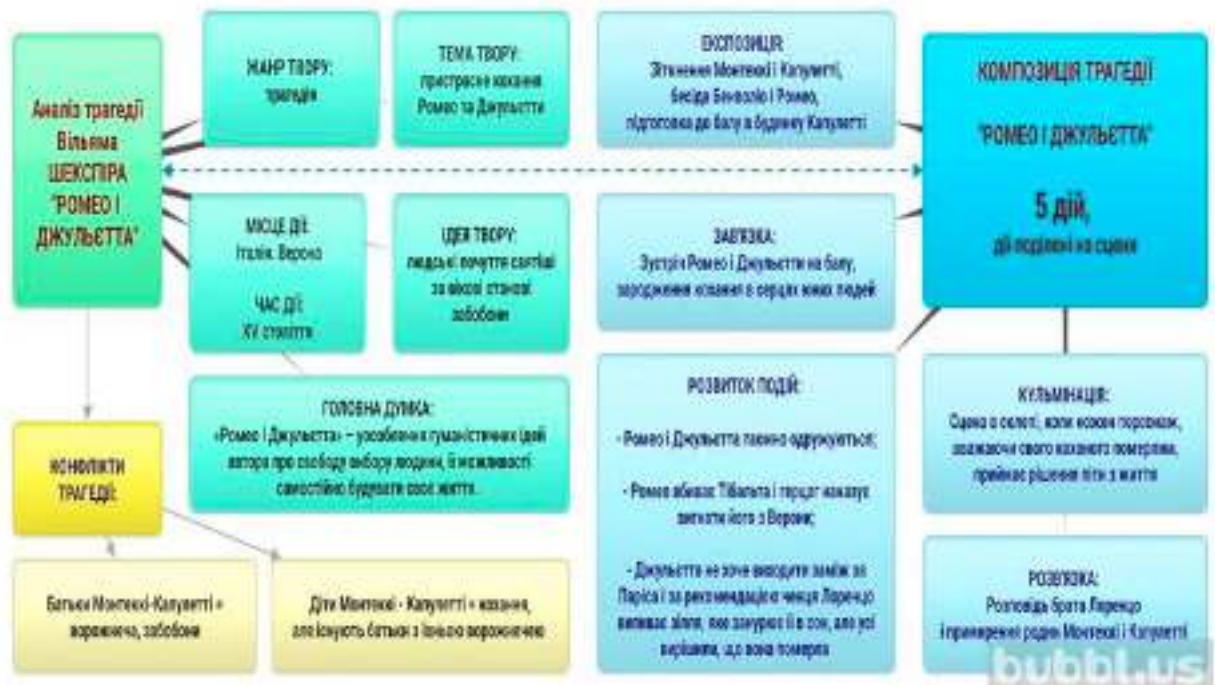
разом тікати з міста. Проте доля жорстока до цих двох закоханих. Дізнавшись про смерть коханої, Ромео повертається з Мантуї. У склепі Капулетті він випиває смертельну отруту, щоб спочивати поряд з Джульєттою. Прокинувшись, дівчина бачить мертве тіло коханого і заколює себе кинджалом. Над тілами загиблих дітей сім'ї Монтеккі і Капулетті укладають мир, таким чином, поклавши край кривавій ворожнечі.

Ромео Монтеккі – головний герой трагедії У. Шекспіра «Ромео і Джульєтта», романтичний, закоханий юнак, представник знатного сімейства у Вероні.

Сім'я Монтеккі тривалий час ворогує з іншого шанованою в місті родиною – Капулетті. Ромео і Джульєтта стають жертвами цієї багаторічної ворожнечі. Герой постає перед читачем в самому початку твору найвіщим юнаком, який гуляє весь час з друзями та закоханий в якусь безглузду красуню по імені Розалінда. Друзі помічають, що це надумана любов і часто йому про це говорять. Він сам собі придумав образ, підніс у своїх очах, а діставши свій предмет поклоніння, бажає вирости в очах друзів і в своїх власних. Такий Ромео до зустрічі з чотирнадцятирічною Джульєттою Капулетті – дочкою заклятого ворога його сім'ї. Любов до Джульєтти зовсім інша. Це не пусте захоплення, а справжнє почуття, яке перетворило його з легковажного молодика в дорослу, серйозну людину. Ця любов повністю перетворює його світовідчуття і підносить над дійсністю. Від природи Ромео наділений чуйним серцем. Намагаючись проникнути на свято до Капулетті, він заздалегідь передчуває якусь приховану біду. Як він не намагався боротися з долею, а почуття взяли гору. Вбиваючи в смертельній сутичці Тибальта, він розуміє, що губить не тільки його, а й себе. Також, в цій бійці гине кращий друг Ромео – Меркуціо. Коли його починають розшукувати у Вероні, щоб помститися, він їде до Мантуї, але почувши про те, що Джульєтта випила отруту, раптово повертається. Він вирішує також прийняти отруту, щоб спочивати поруч з коханою. Збожеволівши від горя, він перед смертю вбиває ні в чому неповинного Паріса, якого обіцяли в жєнєхи Джульєтти. Автор барвисто малює трагічний шлях життя цього героя. Незважаючи ні на що, симпатії читачів на його боці. Однак з твору стає ясно, наскільки згубними бувають пристрасті і як вони можуть взяти верх навіть над такою світлою душею, як Ромео.

4. Композиція і конфлікти трагедії

5. Порівняльна характеристика героїв трагедії Шекспіра та героїв міфу «Орфей та Еврідіка»

Порівняльна характеристика героїв міфу «Орфей та Еврідіка» з героями трагедії «Ромео і Джульєтта»	
Орфей та Еврідіка	Ромео і Джульєтта
Спільне	
Закохані, одружені (Ромео і Джульєтта — таємно), борються за своє кохання	
Відрізняє	
Шасливі у шлюбі	Борються за майбутнє щастя
Еврідіка трагічно помирає від укусу гадюки	Джульєтта виннає сподійне і вважано помирає
Орфей намагається повернути дружину з царства Аїда	Ромео прагне зустріти смерть поряд з Джульєттою
Орфей порушив заборону і назавжди втратив дружину	Трагічна смерть Ромео і Джульєтти

6. Кохання в трагедії «Ромео і Джульєтта»

7. Пафос трагедії

Пафос – це риторична категорія, що відповідає стилю поведінки, манери або способу передавання відчуттів, які характеризуються емоційним піднесенням, натхненням.

VI. Закріплення вивченого

Висновок

Шекспір створив у трагедії багато образів і ситуацій, що підкреслюють сміливість юних героїв, які прагнуть улаштувати своє життя по-новому, не так, як жили їхні батьки й предки. **А головне те, що Шекспір показав кілька різних понять про любов і шлюб, починаючи від примітивно вульгарного розуміння стосунків між чоловіком і жінкою годувальницею і закінчуючи ідеальним ставленням до любові та шлюбу в Ромео й Джульєтти.**

Смерть Ромео й Джульєтти настільки впливає на їхніх батьків, що вони миряться й припиняють ворожнечу. Так любов двох юних героїв змінює людей. Те, чого не міг домогтися герцог своїми погрозами й карами, відбувається після смерті юних героїв, яка змушує батьків зрозуміти, наскільки жорстокою й безглуздою є їхня ворожнеча. Любов Ромео і Джульєтти здобула перемогу над нелюдським звичаєм кривавої помсти. Але ціна, сплачена за це, велика. **Трагедія й полягає в тому, що тільки жертвність юних героїв могла зупинити мечі, готові без кінця проливати кров.**

Для того щоб передати красу почуттів юних героїв, Шекспір скористався усім багатством поетичних засобів. Трагедія містить канцони, сонети, елегії, мадригали й інші форми лірики епохи Відродження.

VII. Рефлексія

Заключне слово вчителя

Ось ми і завершуємо знайомство з безцінним шедевром світової культури – трагедією У.Шекспіра «Ромео і Джульєтта». Вона пройнята оптимістичною вірою в неминучість торжества гуманістичних відносин між людьми. Трагізм долі Ромео і Джульєтти зумовлений обставинами суспільного життя. Світ, у якому вони народилися заснований на ворожнечі, їхній особистий світ базується на почуттях добра і любові. Глибина і природність почуття веде їх до розуміння невинності законів ворожнечі і насильства у стосунках між людьми, і тому вони відважно відкидають і традицію родової помсти, і деспотичну владу батьків, і стару родинну

мораль. Особисте щастя, за яке з такою мужністю борються Ромео і Джульєтта, набуває в зображенні Шекспіра соціальної цінності. Кохання героїв показане як всеохоплююча пристрасть, що породжує позитивні начала. Це почуття чисте і радісне, сповнене правдивої поезії і гармонії, воно духовно збагачує героїв, загострює і розширює думку, зміцнює волю.

VIII. Домашнє завдання:

Прошу пройти тест за творчістю В.Шекспіра за посиланням:

<https://vseosvita.ua/test/start/ufw531>